

ԼՈՒՍԱՔԵՐ

Լ Ր Ա Գ Ի Ր

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ՀԻՆԳՇԱՐԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ ՕՐԵՐԷ

ՀԱՍՏԷ
ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ ԼՈՒՍԱՔԵՐ ԼՐԱԳՐԻ
ԳԱԶԻՐԷ
Administration du journal arménien
LOUSSAPER
Boîte Postale 868 Le Caire (Egypte)

ԲԱԺՆԵԳԻՆ		
Եղիպտոս Արտասահման		
ՈՂԷ	ՊՐԷ	ՇԻԽԱ
Տարեկան	100	20
Վեցամսեայ	50	10
Եռամսեայ	25	5

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Նամակ և դրամ ղրկել Վարչարան հասցեին:
Չեռագիրները ետ չեն դարձախր:
Ծանուցումներու համար մասնաւոր պայմաններ:
Խմբագրատունը կը զտնուի Մանուշ փաշա խալիճ, քրտմուէյֆ
գծին վրայ, Գաթիէ կ'ար տը Ֆրանսի բասաֆին մէջ:

ՀԵՐՈՎԴԵՍԵՆ Ի ՎԵՐ

Շարաթ օրուման թուով, թայմզէն թարգմանութեամբ, հրատարակեցինք սուլթանին դէմ սպանութեան փորձին քննութեանց պաշտօնական եզրակացութիւնը: Առանց վերապահումի, Հայ քօմիթէի մը գործը կը յայտարարուի, Յուլիս 21ի ոմրապայթումը:

Մեկնամէ փաշային տեղեկագրին ճշտութիւնը ընդունելու կամ մերժելու ձեռնհասութիւնը չունինք: Ու մեզի համար, շատ անկարեւոր ու անպէտ աշխատանք մըն է, հետամուտիլ գիտնալու, թէ քննիչ փաշան սըխալած է կամ ոչ: Սուտ կամ իրաւ, իրողութիւնը այն է, թէ մէջտեղը պաշտօնական տեղեկագիր մը կայ, որուն սուլթանը հաւատք ընծայելով, ըստ այնմ ալ կրնայ վարուիլ Հայոց հետ:

Ո՛րն է այն Հայ քօմիթէն որ Յուլիս 21ի յանդգնագործ գաւաղը բանքը վճռեց ու գործադրել տուաւ: Հաւանական ո՛րեւէ ենթադրութեանց չենք հետամտիր. մեր հետաքրքրութեամբը ընդունած պիտի ըլլանք, Մեկնամէ փաշային հակահայկական ամբաստանութեանց հիմնաւորութիւնը: Մեջտեղը իրողութիւն մը կայ, ան նայինք:

Այդ իրողութիւնը ա՛յն է, թէ սուլթանը զուցէ համազուի թէ զինքը սպաննել փորձողները Հայեր եղած են: Այս համոզումը ինչ ազդեցութիւն պիտի ընէ իր սարսափահար մօքին վրայ: Գուշակութիւն մը դժուարին է: Բայց ակնհայտ է, թէ յախուսն պիտի չգործէ. իր ծրագիրը պաղարկնութեամբ պիտի սարքէ: Նախորդ թիւի մը մէջ յիշեցուցինք, թէ սուլթանը 1893ին սկսաւ նախապատրաստել 1895-96ի կոտորածները: Ներկայ պարագային մէջ ալ կրնանք ըսել, թէ՛ մեզի գէ՛մ օր մը ընելիքը, հիմակուց խռովիլ կ'ընէ: Վտանգին դիմագրաւելու չպատրաստուինք հիմակուց:

Տարակոյս չկայ, թէ սպանման այս փորձին պատասխանատուութիւնը չի կրնար ընդհանուր Հայոց ազ-

գին վրայ ծանրանալ: Մէկ միլիոն Հայոցմէն տաւը հայ կարող են միանալ, դրամ հայթայթել, իրենց անձը վտանգել և սուլթանը մէջտեղէն վերջնելու փորձ մը ընել, առանց ուրիշներու գիտութեան: Անգին, 1999, 1900 Հայ խորին համոզմամբ թող հակառակին այդպիսի ծրագրի մը յղացմանը և գործադրութեանը, ինչ կրնան ընել. ոչինչ, իրենց կամքը հարցնող փնտռողը ով եղած է, էլ սակայն, պատասխանատու են: Ինչո՞ւ, ինչու մինչու չկայ. ա՛ւ՛ ա՛ւ է: Սուլթանին համար, ընդհանուր հայկական պատասխանատուութեան պատճառները բարոյական են և ոչ թէ արամաւորական:

Սուլթանը, տրամաբանօրէն գործելով, Հայոց դպիւնու չէր: Բայց, սարսափահար ակարները, տրամաբանութեան գէ՛մ ըմբոստներ եղած են: Ինչ յանցանք ունէին այդ հազարաւոր մանուկները զոր Հերովդէս կոտորել տուաւ: «Յերկեմնից ցիտնորհ»: Տրամաբանութիւնը հարցընէ, Հերովդէս, Համիտ, Ներքու մամանակակիցներ են:

Սակայն Հերովդէս, քանի մը հազար մանուկ իր բէֆին համար կոտորել չտուաւ: Լօսած էր, թէ այդ երկու տարուան տղոց մէջ հատ մը կար, որ «թագաւոր Հրէից» ծնած էր. փտնդաւորը ա՛ն էր. ընդհանուր ջարդին մէջ ա՛ն պիտի կորսուէր: Եթէ ձեռքը այդ մանուկին վրայ դրած ըլլար, ուրիշներուն աւրինը մանկու պէտք չունէր: Բայց եկու տես որ ճիշդ ատ մանուկը պրծաւ:

Անկէ ի վեր ալ, համանման նպատակաւ կոտորածները տարբեր հետեանքներ չեն ունենար: Երեք հարիւր հազար Հայ կրնան ջարդուիլ, բայց երեք Հայ ալ կրնան պրծիլ, ո՛ւ Յուլիս 21 պատրաստել: Ընդհանուր կոտորածէ մը ինչ երաշխաւորութիւն ուրեմն սուլթանին անձնական տպահալութեանը համար:

Գուցէ սուլթանը պատմութեան այս դասերուն վրայ կը խոխոյ: Մեկնամէ փաշային տեղեկագիրը աչքերուն առջեւ:

Մենք ալ ուրիշ անդիւրներու վրայ խոկանք:

Ա. Ա.

ՏՈՒՐԻԿ

ԿԵՆՆՔԷ

Մութ բաղի մը մէջ՝ դահլիճ անկումով կը զլորինք, յապուշ կրթած՝ սարսափէ. երկար ատեն կ'անդիտանանք արդեօք ո՞վ Տուա մեզի այդ հարուածը տմարդի, կ'ընայինք հոս, կ'ունկնդրենք հոն, ամենի, Ու վերջապէս կ'սենք ձայն մը «սթափէ»:

Այդ վայրկեանէն մղձուանջը կ'սկսի: Մղձուանջ մը տուայտանքով շողախում՝ կ'սկսի կ'ուզենք, պատերազմ մը լոկ մօի. Երբեք շփոթ՝ կաղաղակներ «սթափէ»:

Սուլթանը՝ յոյսերու մէջ՝ կը մերթ խրոխ՝ յոյսերու մէջ՝ կը:

Հսկայ ուժը և կը թափենք անարդանք:

Մեզի համար ճշմարիտութիւն կ'ստեղծենք. կը կարծենք թէ Տիտաններ ենք անուան Հեղինութիւն մը, թզուկ մօքի յղացում. կը խաբուինք միշտ, բայց չենք զգար ըսաւ մենք, թէ պարզապէս խաղաղներ ենք դաճած, Ուսին առջև որ արտօնեց սթափում:

ՎԱՆՔԱՎ ՇԱՊԱՆԵԱՆ
Գազիթէ 1905

ՄԵՐԱՆՍՈՒՄԵՐ ՅԵՇԱՏԱԿ ՄԸ

Գերմանիոյ կայսրը ծովային պտոյտով մը հաւանօրէն մօտեցաւ Պոլիս ալ երթալ: Եթէ Հայերը լեզու ունենային, անշուշտ «բարի եկար» պիտի չմաղթէին: Վիլհելմ Բ. առաջին անգամը ըլլալով, 1889ին աշնանը Պոլիս եկաւ, արեւարեգակ աղուոր օդով մը: Այդ գիշերը, Բերայի մեծ փողոցին տունները, վաճառատունները լուսողող կը վառէին, սուլթանական հրամանաւ Տուն մը միայն, մեծ տուն մը, փեղկերը գոց, մութին մէջ թաթխուած էր:

— Ֆրանսայի սուզը կը պահեմ, յայտարարած էր տան տէր երիտասարդը:

Այդ տունը Հայու մըն էր. Ներսէսեաններուն: Գործող երիտասարդը, Ներսէս Ներսէսեան քիչ ատենէն կը վախճանէր:

Հայուն սուզը պահող տուն մը գրտնուցաւ իր երկրորդ այցին: Ու երրորդին:

ՕԳՏԱԿԱՐ ԽԵՐԱՏ ՄԸ

Այնքան զիրութեամբ կոտորուղ լաճ պայի շիշենքը, զժուարթեկ ընելու միջոց մը:

Շիշէն զրէք ջրով լեցուն ամանի մը մէջ, հետն ալ քիչ մը աղ. ջուրը շիշէն աղէկ մը ծածկելու է: Ամանը զրէք մաղմաղ կրակին վրայ, որ կամաց կամաց տաքնայ: Երբ ջուրը աղէկ մը կ'եռայ, ամանը վար առէք և թողէք որ ջուրը պաղի. յետոյ շիշէն դուրս հանեցէք և լաւ մը շորջուցէք. ալ զիրաւ չի ճաթիր:

— 0 —

ՄՏԱՆՄԱՆԻՔՆԵՐ

Անկո—Սաքսոն առած մը կ'ըսէ՝ «անշուշտ խոսէ, և ձեռքը հարկաւորէր մը բռնէր շա՛տ հեռուները կ'երթաւ»:

Այս չէ՛ եղիպտոսի մէջ՝ անգիրական քաղաքականութեան յաղթանակին գաղտնիքը:

— 0 —

Մարդկային ընկերութիւնը յաճախ արժանիքին երեւոյթը կը վարձատրէ, քան թէ արժանիքն ինքն իսկ:

— 0 —

Այնքան կը սիրենք ան տեղուանք որ տառապած ենք, որքան վայրերը, ուր երջանիկ եղած ենք:

— 0 —

Երբեք չես խաբուիր, ընելով այն բանը, զոր թշնամիդ կը վախնայ թէ պիտի ընես:

— 0 —

Չեռնարկ մը որքան աւելի զժուար ըլլայ, հայթայթած փառքն ալ այնքան աւելի մեծ է, եթէ յաջողուի ըլլալ:

(ՊԻՉՄԱՐԷ)

— 0 —

Որտե՛ տէր մարդերը երկարատեւ զժտուած չեն ծնար:

— 0 —

Երբ կիններ փիլիսոփայութիւն կ'ընեն, միշտ բան մը կը ծածկեն... կամ մարդ մը:

ՄԵՐ ԲԱԺՆԵՐԻ ԳԵՆԵՐԱԼԻՏԵՐ

Ըստ քերականութեան ըստ 30ին կը վերջանայ: Մեր բաժանորդներէն կը խնդրուի փութացնել իրենց պարտքին վճարումը:

ՌՈՒՍ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ԲԵՆԵՐԸ

ՍՈՏԱՐԱԿԱՆ ԲԵՆԵՐԸ

Նախորդ թիւով խօստացանք այսօր հրատարակել Մարտին մէկ թղթակցութիւնը, ժընելէն գրուած, որ հանրապետական խորհուրդները բաւական կը լուսարարեն: Միանգամայն, ցոյց կուտայ Հայոց դադարակցութիւնը Յայրայեղ Ազատականութեան հետ:

Ահա այդ հեռագիր-թղթակցութիւնը:

ԺՆՆԵՒ, 2 Նոյեմբեր

Հաւաքեցի տպագրութիւնները ընկերվար ուսմանական ու յեղափոխական ալիքայլ ուսն քօմիթէներու, որոնք Զուիցերիա կը բնակին, և մասնաւորապէս ժընել, ուր կը հրատարակեն այդ քօմիթէները իրենց գլխաւոր թերթերը:

Ամէնքն ալ գտնուէն թէ լիաճանաչութիւնն և թէ այն անորոշ խոստումներն որ անոր կցուած են:

Յեղափոխական ալիքայլ կուսակցութիւնները որոշած են կոխը ամէն միջոցներով շարունակել: Պէլխանօֆ, որ Ռուսիոյ գէտերակ-ընկերվարներուն պատգամաւորն է Պրիսեժի ընկերվարական միջադպիսի դիւանը (բիւրօն), և որուն անունը ամենամեծ հեղինակութիւն մըն է միջադպիսի ընկերվար ուսմանականութեան քօմիթէ, բարեհաճեցաւ ինծի այս խնդրին վրայ հետեւեալ շահագործական յայտարարութիւնները ընել:

— Ծառ բան ձեռք կը բերենք, բայց ոչինչ ձեռք չենք բերեր, կը յայտարարէ ինծի Պէլխանօֆ: Ծառ բան, վասն զի ջարդմը ետ ետ կը նահանջէ. ոչինչ վասն զի այլեւս վերացական խոստումներ չենք ուզեր:

« Մեզի համար, կասկածը՝ քաղաքացիին առաջին առաքինութիւնը՝ բլաւով, ինչու զեննկէցման սխալը պիտի գործենք: Ընդհակառակը, մենք պարտինք, հիմակուան մարտնչութիւնը փոխանցել շարունակել, ձեռք բերելու համար նախ՝ ընդհանուր մոռացում (ներում), և յետոյ, Սահմանադիր ժողով մը, ընդհանուր քուէարկութեան վրայ հիմնուած: Եւ իրաւ ալ, Սահմանադիր ժողով մը միայն կրնայ մեզի ետ: Խառնել յայտարարուած ազատութիւնները, որոնք արդէն անբաւական ալ են: Այնուհետեւ, մենք պէտք է որ ամէն միջոցներով յուզուին շարունակենք: »

Խօսակցիս հարցուցած ըլլալով, թէ Սահմանադրութեան շնորհմը, Չարին նախաձեռնութեամբն էր, Պէլխանօֆ ինծի կը պատասխանէ:

— Ներքեան սէն զեր մը չունի այս զէպքերուն մէջ, զոր վիթխան կը պարտինք: Մենք, հետեւեալ պատճառաւ, կասկածուող կը մնանք: Եթէ, անկախ Սահմանադրութիւնը իրապէս կիրարկել կ'ուզէ, իր ետ-միտքն է՝ քաղքենի դասակարգին համակրանքը զէպի կառավարութիւնը քաշել: Այդ դասակարգը Յեղափոխութենէ անջատելու համար է որ, անոր կը շնորհէ պահանջած քաղաքական ազատութիւնները: Բայց կառավարութիւնը անզին պիտի մնայ, հանգչի մեծամասն բարձրագոյնը զեղաքիներուն որոնք բան մը պիտի չարուի, և որոնք մեզի հետ պիտի ըլլան, վասն զի

մենք հոգը անոնց պիտի տանք: Կացուած յեղափոխական պիտի մնայ, մինչեւ որ այս բարենորոգումը գլխի չեղէ:

« Կրնայ ըլլալ որ յուզումը այս կամ այն տեղը մեղմանայ: Յետոյ, պիտի նայինք թէ մեր զօրախումբերը արդեօք շատ չեն շարշարած և հիմակ հանգստանալու պէտք չունին, ինչպէս ճարտարները յետ Մուզակնի: Բայց այս պիտի ընենք, որպէս զի շուտով աւելի կորուստի յարձակումի ձեռնարկենք և ջանանք վճարական հարուածը տալ: արդարեւ առանկ մեծ զօր-ժողովները չեն կրնար անպայման ժամանակաւ շարունակուի: »

« Մեծ քայլ մը առնուեցաւ, կը շարունակէ Պէլխանօֆ, բայց առաջինն է ի մէջ ճամբուն Յեղափոխութեան որ կատարուելիք է և պիտի կատարուի: »

Հետեւեալ հարցումը եւս կ'ընեմ:

— Ձեք վախճար որ ժողովրդին մէկ մասը, խօստացուած բարենորոգումներուն վստահութիւն ունենալով և զոհ մնալով, ձեզի դէմ գտնայ եթէ յեղափոխական մարտնչութիւնը շարունակուի ըլլաք:

— Ո՛հ, կը պատասխանէ Պէլխանօֆ, ո՛չ առանց թերթի վարանումի մը. ամէն պարագայի մէջ, այս մասը անկարելի պիտի ըլլայ:

— Մեր 89է, կ'ըզրակացնէ, կը մնայ 93 նիս ալ ընել, Յրանաքները 1789ին Սահմանադիր մեծ ժողովը ունեցան, իսկ 1793ին թագաւորութիւնը վերջնապէս տապալելով, Հանրապետութիւն հաստատեցին:

Միւս կողմէն Մալումեան, խմբագիր Դրօշակին, թերթ Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան, ինծի հետեւեալ յայտարարութիւնը ըրաւ:

— Նոր կացութեան համար ինքզինքնիս բարեբաւտ կը համարինք, բայց ուսական Յեղափոխութիւնը հոյ պիտի չմնայ, եթէ կառավարութիւնը իր անկեղծութեան ապացոյցները տալու չըլլայ:

« Հակառակ պարագային, Հայ Յեղափոխականները կոլկասի մէջ կոխը պիտի վերսկսին, կոլկասի ինքնավարութիւնը պիտի չպահանջենք, բայց խորհրդարանի մը ստեղծումը, պաշտօն ունենալով ներքին գործերը անօրինել: Այն առան պիտի հետամտինք, անտեսական բարեկարգութեանց տիրանալ, համաձայնութեամբ վրացիներուն և թաթարներուն: Այս քաղաքականութիւնը եթէ ուղղամտութեամբ և ազատասիրութեամբ կիրարկուի, հետեւեալը պիտի ըլլայ, անհրեւութեամբ թաթարները և Հայերը իրարմէ բաժնող աստիճանաց, զոր ուս կառավարութիւնը կը յարուցանէ և կը պահպանէ: »

ՍՈՏԱՐԱԿԱՆ ԲԵՆԵՐԸ ՌՈՒՍԻԱՆ

Չարը Ռուսիոյ Սահմանադրութիւն մը տուաւ, ու Պ. Վիթխանօֆ խորտաբոսական անուանուեցաւ: և սակայն Ռուսիա դեռ գոհ չէ:

Նոր նախարարութեան կազմութիւնը մեծաւեժ գոտարտութեանց բաղկացաւ: Ազատականները մերժեցին անդամակցել Պ. Վիթխանօֆի գահին, վասն զի Մուզակնի, Յայտարարին հաւատարիմ մնալ կուզեն: Այդ Յայտարարին համեմատ Սահմանադրութիւնը պէտք է պատրաստուի

և քուէարկուի, ժողովրդէն ընտրուած սահմանադիր ժողովէ մը. ու, երես-փոխանական ընտրութիւնները պէտք է ընդհանուր քուէարկութեամբ կատարուին, այսինքն՝ որոշեալ տարիք մը լրացնող, օրինակ՝ 21 տարին, ամէն ուսն էրեսփոխան մը ընտրելու իրաւունքը ունենայ, առանց ուրիշ սէն պայմանի: Այդ, այսօր էլ Ռուսիոյ շատ մը երկիրներու մէջ ընդհանուր քուէարկութիւն չկայ. նոյն իսկ Միդիա, որ աշխարհիս էն հին սահմանադրական երկիրն է, ժողովուրդը շատ մը սեղմութեամբ կը մտնակցի էրեսփոխանական ընտրութեանց: Եւ Ռուսիա դեռ երէկ միահեծան իշխանութեան ներքիւ, այսօր մէկէն ի մէկ կը կարէ ճամբայ մը, ուրիշ անցնելու համար, Պրիսեժի մըտնան ուրիշ երկիրները դարբնու պէտք ունեցած են: Բայց Ռուսիա այդ մեծկակ յոռադիմութեանը պէտք ունի:

Հոկտեմբեր 30ին Յեղափոխութիւնը, սահմանադրապէս ազատական կուսակցութեան գործը չէ: Յաղթանակը տանողը, ընկերվարական-գործաւորական կուսակցութիւնն է: Ընդհանուր գործադուլն էր որ Զարէն զիջումներ կ'որոգեց և ոչ թէ փոստաւորաններուն ալիքը ուղարկուած: Այդ, գործաւորները ընդհանուր քուէարկութիւն կը պահանջեն, անկէ վաղ անցնել չեն ուզեր: Ազատականներն ալ, լուսադպի կը համարին գործաւորական կուսակցութեան հետ մնալ, քան թէ Պ. Վիթխանօֆի կողմը անցնել:

Պ. Վիթխանօֆ և Չարը գիտութեամբ չեն կրնար ընդհանուր քուէարկութեան սկզբունքը ընդունել, վասն զի հետեւեալը պիտի ըլլայ Ռուսիոյ անտեսական կազմակերպութեան հիմնական յեղաշրջումը: Ընդհանուր քուէարկութեամբ, 30 միլիոն ուսն զեղացի երեսփոխան ընտրելու քուէ պիտի տան, արդ, այդ զեղացիները մէկ ըզմանք մը ունին՝ հոյին տէր ըլլալ: Հոյը, որուն վրայ կ'աշխատին, իրենց բաժնուի: Բնականաբար իրենցմէ ընտրուած երեսփոխաններն ալ այդ պահանջովն պաշտպանները պիտի ըլլան: Եւ որովհետեւ մեծամասնութիւն պիտի կազմեն, ահա՛ հաւատարկուրդ էրեսփոխանական ժողով մը որուն նմանը և ոչ իսկ Յրանաւ ունի: Գործաւորները որոնք հոյ չունին, բնականաբար հոյ գերին չեն ընել հոյին բաժնումը:

Ահա Յեղափոխական շարունակութեան գլխաւոր պատճառներէն մէկն ալ:

ԱՆՔԻԼԻԱԵԻ ՌՈՒՍԻԱՆ

Բէյթերի գործակալութիւնը լուսանկեակ ազդիւրէ կ'իմանայ որ, Ուղլիս և Ռուսիա բարեկամաբար կը բանակցին, այժմէն ամէն գոտարութիւն հարթելով, կուսանք պատրաստել քաղաքական համաձայնութեան մը համար, երբ նպատակաշարժար վայրկեանը հասնի: Հիմակուան բոլոր ժամը, այսպիսի ծրագրի մը յաջո-

ղութեանը շատ նպատաւոր չի թուիր: Կը կարծուի սակայն, թէ այդ ապագային պատրաստուի կարելի է, վերաքննութեամբ անտեսական դաշնագրին ու հաստատմամբ անտեսական աւելի օգտաւէտ յարաբերութեանց:

ԿՈՎԿԱՍ

Վերջին թերթերը կոլկասէն նորագոյն լուր մը չեն բերեր: Չենք գիտեր թէ ծանրացած վիճակ մը հեռագրական հաղորդակցութիւնները ընդհատած է, թէ, հանրապետութիւն տիրելով, լուրսին կը պահուի:

Կ'երևի, թէ նոյեմբերի առջի օրերուն կոտորածին վրայ, այլևս իշխան Վ. Բոնցով պիտի չկարենայ երկարատեւ պաշտօնավարել: Բեկրպուրկէն կը հաղորդուի, թէ իրեն յաջորդ պիտի կարգուի գորավար Միչէնքո:

ՐՈՒՍՎԷԼԹ

ԵԻ

ՌՈՒՍԻԱՆ ՀՐԷԻՅ ԿՈՏՈՐԱԾԸ

Ռուսիա Հրէից կոտորածը, արտակարգ յուզում առաջ բերած է Միացեալ Նահանգներուն մէջ: Նիւ-Եօքը զուգարաւեք տեղի ունեցած են, ուսն կառավարութեան գէմ բողոքելու նպատակաւ: Հրեայները յիշատակագիր մը իրկեցին նախագահ Րուզվելթին, աղաչելով որ միջամտէ, որպէս զի հարկ եղած միջոցները անօրինուին, վերջ մը գնելու համար կուտորածներուն և խոտութեանց որ այնքան զոհեր ու աղէտներ կը պատճառեն: Միացեալ Նահանգներուն մէջ հանրածանօթ հրեայ անձնաւորութիւն մը, Օսկար Սթրաուս, անձամբ Րուզվելթ նախագահին քով գնաց և հետը տեսակցեցաւ Ռուսիոյ Հրէից կոտորածներուն խնդրին վրայ: Նախագահին Սթրաուս հաղորդեց վիթխան ստացած մէկ հեռագիրը, յորում ուսն նախարարապետը կը յայտարարէր հաւատարմութիւն ըրած ըլլալ վերջ գնելու համար այսպիսի կոտորածներու, և երբեք հաւանութիւն տուած չէ հրեայներուն գէմ յորձակութեան:

Հանրապետութեան նախագահին տրուած այս այցէն ետքը, հրատարակեցաւ յայտարարութիւն մը յորում կը ծանուցուի, թէ Հանրապետութեան նախագահը, հակահրէական անկարգութեանց զգալի զոհերուն ջերմապէս համակրելով հանդերձ, Սթրաուսին կառավարութիւնը, բան մը չի կրնար ընել անոնց օգնութեան հասնելու համար:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՕՐԱՅՈՅՑԸ

ԳԷ. 8 Նոյեմբեր

Ամէն «Կրնայ ըլլալ» ի գէմ «Կըրնայ չըլլալ» մը կ'այ:

ԳԷ. 9 Նոյեմբեր

Ստալինի թեան և ժողովեան մէջտեղ՝ միջին ճամբայ չկ'այ:

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՎԵՐԱԿԱՅՈՒԹԻՒՆ

Առաջնորդարանի Գլխավորին

Առաջնորդարանի Գլխավորին

Գ. ԿԻՒՄԻՏԵԿԵՐՏԱՆ

Կ. Պոլսին կը հաղորդուի Տիար

ՀՈԳԵՆՆԵՐԻՍ

Ներսէս Պատրիարքի մահուան

ՓԼՈՒԶՈՒՄ

Կ. Պոլիս Մայր Եկեղեցւոյ Թաղա-

ՆԵՐՔԻՆ

Եղիպտական իշխանուհի մը, որ ա-

Այս անհրաժեշտութեամբ աշխատի կեր-

Այսինքն Զէյնէպի դատարանը տեղա-

տած է, Շաքըր Խալաֆիէ Էֆենտի փա-

Յառաջիկայ Յունուար 1 էն սկսեալ

Լուրսորի հետադարձական գրասենեակը

Սուէրի ջրանցքին հասցիքը, Նոյեմ-

Խումը մը տեղացի յայներ, եղիպտո-

Դննութիւն մը բացուել է:

Շաքարի ընկերութեան գործերը քնն-

Ֆէյյումի մէջ ճարտարապետական դըպ-

ՀԵՌԱԳԻՐ

Հեռագիրներու մէկ մասը տե՛ս

ՌՈՒՍԻԱ ՅԵՂԱՓՈԽ

Բեկրպուրի, 18 Նոյեմբեր

Բանտարները գործադնեալուն կոչ

Նախագարի, 19 Նոյեմբեր

Հինգ հարիւր ուսուցանողական դըր

Հարիւր չափ ճարտար աստիական

ԲԱՐԻՂ, 17 ՆՈՅԵՄԲԵՐ

Երեսօթիական ժողովը 136 ձայն-

Իստան, 17 Նոյեմբեր

ուժգնապէս ինչպիսի, վերադարձած էր.

—Ռուսիոյ Հրէից օգնելու համար

Ինչպէս հիմակ հաւաքուած ստակին գու-

Սուէրի ջրանցքին հասցիքը, Նոյեմ-

Թուսն, 19 Նոյեմբեր

Շարքմայն և Բիւպեր մարտանաւերը

Կլասիկ պանդուխտ մը հրդեհին մէջ

—Հիւսիս շողեւաւ որ Մանչի ծո-

Կատարէ, այս առաւ. ընկղմեցաւ Ֆրան-

Սպանիոյ ժողովները, 123 հոգի խղճեցան.

Բարիկ, 19 Նոյեմբեր

Սպանիոյ ժողովները, Պերլինին վե-

ԱԶԳ

Գահիրէի Նախնական Խառն Դատա-

Դանի Սուրբական Դիւանատան մէջ 8

Վասնորոյ, վերոյիշեալ 8 Ապրիլ 1905

Իստան, 17 Նոյեմբեր

ՎԵՐԱԿԱՅՈՒԹԻՒՆ

Վասն Տիար Գ. Գրմարտանի

ՏՕԲԹ. Պ. ՕՐՄԱՆԵԱՆ

Մասնագէտ ծննդամիզական գործա-

Թուրքիոյ և Պոլսկարիոյ մէջ ծանօթ

ԱԶԳ

Դննական պատմութեան, աշխար-

Դիմել Տնօրէնութեան:

Մանիսական վարժարան, Եւ-

ՍԱԿԱՐԱՆ

Երեկ Երեկոտան Ժամը 1 Ին Բազմած

Table with 3 columns: Name, Title, and Amount. Includes entries like Էրեկեւրբէր Պանք Ա. Ո. 9, Եւրեւրբէր, 25 3/16, etc.

Էնա Էյնէնի Լիւ. Ա. Ո. 1 1/16

Ինիւրբէր Էյնէյոյ 1 2/8

Էյնգըրբայ Էնա Երեւրբէր 11 1/2

Ինիւր. Էնա Էյնգըրբէր Գըրբայ 0 1/4

Ինիւր. Գըրբայ Էնա Էյնգըրբէր 1 3/16

Պեհերա Է. Ո. 38

Տէլթա Էնա 3 1/4

Սաքաան 3 3/4

Ինիւրբէր Մարբէր 27

Էյնգըրբէր Էյնգըրբէր 10 1/2

Գըրբայ Պերիւրբի Սպըն. Գըր. 29 1/2

Գըրբայ Գահիրէ 1 1/2

Բօնըն Սիլ Է. Ո. 0 1/2

Սիլ Էնա Սաա 22 1/2

Զիմէթ 62

Սիլթին 15 1/2

Սիլթին Սիլթին 5 1/2

Սիլթին 5

Սիլթին Տիլթին 105

Թըրմէյ Անգը. Բըր. 156

Սիլթին Տիլթին 30 1/2

Էյնգըրբէր. Նոյ. 17

Օրուան վաճառութիւն. հա. 6 1/2

Որմէ Եղիպտական 400

Բաւմ. փեթ. 3 7/7

Մալիս Բաւմ. 5 8/8

Պատրաստ 5 8/2

Էյնգըրբէր. Էյնգըրբէր 20

Նոյ. Էյնգըրբէր 11 7/16

Բաւմ. 11 7/16

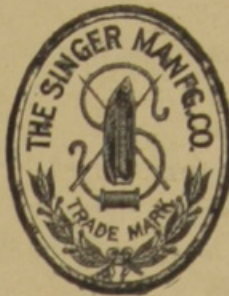
Սիլթին 11 19/12

ՄԻՆԿԵՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Կեդրոնատեղի Պրիսթլի հիմնադրամի շնորհիվ Պազարի գիմարի

Գ. Ա. Հ. Բ. Է. ՄՈՒՍԲԻ

Բարիկի 1901ի ծուցահանդեսին մեջ ԱՌԱՋԻՆ ՄՐԱՆԱԿ-Աշխարհի առաջին ՄԵԾ վարձատրութիւնը փափաքողաց ձրի կը զրկուի մեր ծուցակը ամեն շաբաթ

Իւրաքանչիւր ՄԻՆԿԵՐ մեքենայի վրայ փռ տուել այս վաճառանիշը (marque)
ՔՍԱՆ ՄԻԼԻՕՆ մեքենաներ սպառած Ասեղնագործի ձրի դասեր և մեքենաներու ձրի նորոգութիւն գնողներու տան մէջ ման գիւրութիւնները Մինկեր կարի մեքենաները աշխարհի լաւագոյններն են (29)

S. S T E I N

ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Ս. ՇԲԵՅՆ

ՀԵԹԱՅԹԻՉ Ն. Բ. ԽՏԻՎԻՆ

ԱԲԱԳԱ ԷԼ ԻՍՏՐԱ, ԷՋՊԵՐՍԷ

Կիներու, Այրերու և Տղաներու

ՀԱԳՈՒՍՏՆԵՐ

Գիները Զափաւոր են

ՎԵՐՋԻՆ ՆՈՐԱՅՆԵՐՈՒԹԻՒՆ

Երկգորական վերամբարձ (աստնաէօր) տպարանները բնակարան կը զրկուին

Հ Ե Ռ Ա Գ Ի Ր

ՌՈՒՍԻԱ ՅԵՂԱՓՈԽ

Լոնտոն, 17 Նոյեմբեր

Ռուսիայէն առնուած լուրերը կը ձեռք տին կարծել տալ, թէ գործերը հետզհետէ աւելի կը գէշնան թէ՛ մայրաքաղաքին մէջ և թէ՛ նահանգները, բացէ Մոսկուայէն, ուր բանուորները արամագիր չեն, գործադուլ ընել իսկէ Բալտիկայ Ուկրէնէն մը չկայ, թէ բանվորները կը տկարանան Նախարարացեալ Պ. Վիթթէ կոչ մը ուղղած էր գործադուլ ընդդէմը, խնդրելով որ վստահ ըլլան Զարին խոստումներուն, ժամանակ տան ամէն ինչ ընելու, և խնայեն իրենց դաւաններուն, ընտանիքներուն։ Սակայն Բեդրպուրիի բանուորներու պատգամաւորութեան խորհուրդը, որոշած է գործադուլ անպայման շաբաթակէ և ծիծաղել Պ. Վիթթէի կոչին վրայ։

Ռուսներ իրենց ուստ արժէթուղթերը ինչ գինով ալ ըլլայ, կը ծախեն, փոխարէն օտար ոսկի առնելով զոր անմիջապէս արտաւաճման կը խրկեն։

Ուրազ մը կը հրամայէ պէտք եղած միջոցները անօրինել, զեղացիներուն դիւրացնելու համար իրենց մշակած հողերուն գնուելու։ Գեղացիներուն այսօրուան վճարած գնումի տուրքը պիտի ջնջուի, սկսեալ 1907 էն։

ԾԱՆՈՒԾՈՒ Մ

Տրթ. Շաքարեան կը ծանուցանէ իր յարգող յաճախորդներուն, որ կարճ բացակայութենէ մը յետոյ վերադարձած ըլլալով քաղաքը, հաստատուած է իր նոր բնակարանին մէջ, Շաքար Մուհամմէտ Ալի, Մուսայիյաթի թերթին մօտ, ուր հիւանդ կ'ընդունի, նախկինին նման ամեն օր ժամը 3-8։ (4-7)

ՏՔԹ. ՕՎԱՍԻԱ

Որ իր ուսումը և փորձառութիւնը ստացած է Բարիկի առաջնակարգ հիւանդանոցներուն մէջ և որ երեք տարուան միջոցին Պահիրէի մէջ բազմաթիւ յաճախորդներ շահած է՝ շատ կարճ ժամանակի մը մէջ կը դարձանէ նոր սկսած կամ հինցած հոսուցները, շլթախոր (կուլթ միլիթեր), միզանցքի կէկուցները, փափուկաւոր (սիւթիթ) և ծննդական և միզային գործարաններու հիւանդութեանց հետեւանքները։ Կը դարձանէ նաև սիֆիլիզը և մորթային հիւանդութիւնները։

Հիւանդ կ'ընդունի ամեն օր ժամը 9-12 կէս օրէ 1-3-6 կէս օրէ վերջը, իր բնակարանը Մէհմէտ Ալի փողոց, Ամերիկեան գրաւաճառանոցին վրան։

“ԲՈՒՌՆԵ ԵՐՐՈՒԷՆ”

LE COURRIER EUROPÉEN

Hebdomadaire international

Rédaction et Administration;
280 boulevard Raspail, Paris.

Comité de direction: Bjørnstjerne Bjørnson, Jacques Novicow, Nicolas Salmeron, Gabriel Seailles, Charles Seignobos, Giuseppe Sergi.

Redacteur en chef, Louis Dumur.

Secretaires

Arne Hammer et Charles Chanvin

Administrateur, R. Pierre

Իր վարչական մասնաժողովի անդամներէն զատ աշխատակից ունի Թօլսթոյ, Լոպպոզո, Ֆօն Պար, Ֆլերտերը Բասի, Լըրուս-Պօլիէօ, Պաուս Սույեմայու, Մեթերլինք, Բօլ Ատան Էն, Էն, Էն։

Ամեն երկրի մասին կը հազորդէ տեղեկութիւններ։ Միջազգային քաղաքական շարժումին հետեւի փափաքող ամեն անձի համար անհրաժեշտ Նարաթաթերթ մըն է։

Բաժնաձեռքագիր

Ֆրանսա	տարեկան	12 ֆր.
Ռոսիոյ երկրներ	»	15 -
վեց ամիս՝ 8 ֆր.	չորս ամիս՝ 4 ֆր.	

ՄԻ ԶԱՅԷՔ !!!

Բայց միայն Կ. ՊՕԼՍՈՑ ճաշատնը, Շաքար-Ապտիւ-Ալիզ, Երիտաւական թատրոնին գիմարը, ուր պիտի գտնէք Արեւելեան ճաշակով եփուած համեղ կերակուրներ, լաւ սպասարկութիւն մը, կատարեալ մաքրութիւն, և չափաւոր գիներ։

Փորձեցէք և գոհ պիտի մնաք։

Ճաշարանի անօրէնութիւնը բըռնակարաններու մէջ ճաշկերոյթի պատրաստութիւններ կը ստանձնէ լաւագոյն պայմաններով։

ԼԱ ՆԻԻ-ԵՈՐԳ

LA NEW-YORK

ԱՄԵՆԱՅԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ-Ը

Զուտ փոխադարձ, հիմնեալ 1845ին

— 000 —

Կը գործէ 82 կառավարութեանց հսկողութեան ներքեւ։

1903 Յունվար 1ին երաշխաւորեալ գոյքն է Ֆրանք 1,827,000,000
ԼԱ ՆԻԻ-ԵՈՐԳ 812,711 ապահովագրեալ ունի որք կը կազմեն Ընկերութիւնը որոնց կը պատկանի բոլոր շահերն 1903ին ապահովագրելոց վճարուած շահարժիւններու դումարը Ֆրանք 27,670,882։

ԼԱ ՆԻԻ-ԵՈՐԳԻ տիեզերական բոլոր միջնէ հիմա ուրիշ որ եւ է Ընկերութեան մը յանձնուած բոլորներէն աւելի անկաշկանդ եւ շահաւոր պայմանագրութիւնն է, յանձնուած օրէն սկսեալ անվիճելի է, ըլլայ զբաղման, ճամբորդութեան, մահուան տեսակներուն եւ պատճառին, անձնատպաւորութեան եւ միջնէ իսկ պատերազմի առնել։ Տիեզերական բոլոր կ'երաշխաւորէ փոխառութիւններ երեք տարի ապահովագրին վճարելէ յետոյ առանց յետագայ ապահովագրին հաշուի առնելու, այս փոխառութեանց դումարները զատ զատ նշանակուած են բոլորին մէջ, 30 օր պայմանաժամ իւրաքանչիւր վճարման համար առանց տակոսի, վճարումները դադրեցնելէն մինչեւ 5 տարի վերստին նշանակելու առանձնաշնորհում, յետամնաց ապահովագրիները 5 առ 100 տոկոսով հանգրձ վճարելով, մէկ տարեկան ընելէ յետոյ իրաւանց կորուստ կայ։ Ապահովագրութեան երկարաձգումը, բոլորին մէջ նշանակուած ժամանակամիջոցի մը համար, այնպէս որ այդ ժամանակամիջոցին մէջ եթէ մահ պատահի, ապահովագրեալ գումարը կը հատուցուի ամբողջութեամբ առանց հաշուի առնելու անվճար մնացած ապահովագրիները։

ԼԱ ՆԻԻ-ԵՈՐԳ 4 առ 100 տոկոսաբեր պայման ալ ունի, որ աշխարհի մէջ ցարդ գտնուած պայմաններէն ամենէն աւելի նպատաւորն է, Աւելի մանրամասնութեանց համար գիմել «Լուսաբեր» խմբագրատունը

ՏՕԳԹ. Ի. ՏԵՄԻՐՃԵԱՆ

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

ՇԱՐԱ ՔԱՄԵԼ, ԹԻԻ Յ. ՇԵԻՔՐՏՍ ՆՕԹԵԼԻ ԴԻՄԱՅԸ

Կը դարձանէ տիւայի և լինտերու ամեն տեսակ հիւանդութիւններ ելեքարական և ուրիշ միջոցներով, ըստ նորագոյն և կատարելագործեալ գորութեանց։

Կը պատրաստէ ոսկիէ ակաւներ և կամըջակներ (travaux aux ponts et couronnes) որոնք առանց արհեստական քիմքի և առանց ամրացուցիչ թելի (crochet) կ'ապահովեն արհեստական ակաւներու տոկունութիւնը և տեսականութիւնը։

Նոյնպէս՝ կը պատրաստէ քաւուէ լինտերով ակաւներ, և առանց ցաւի կը քաշէ փխսուած ակաւները, լինտերու կամ ընդհանուր ջիղերու վայրկեանական թմբութեամբ։

Յաճախորդներ կ'ընդունի ամեն օր, առտուան ժամը 9էն—իրիկուան 6

ՊԱՏԱՆԻ

Chigwell, London.

Պատկերազարդ ամսաթիւերով
Իւրաքանչիւր թիւի մէջ 10-12 պատկերներ կը գտնուին, տոյց համար խիստ հետաքրքրական։

Գին երկուք ու կէս Շիլլին, կէս Շիլլին, երկուքն ալ կ'ընան սատցուիլ «Լուսաբեր» խմբագրատունէն։

ՊԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԽՆԴՐՈՅ ԵՒ

ԱՌԱՋԵՐՈՐԴ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՐՑԻ

2 Հատոր, 676 էջերէ բաղկացեալ

Դիմել՝ Prof. G. Thoumaian

Chigwell, Essex.

Գին փոստի ծախքով երեք ու

կէս Շիլլին, կէս Շիլլին, «Լուսաբեր» խմբագրատունէն։